

„Sajer“ izhaja vsaki
petek, datiran z dnevom
naslednje nedelje.
Naročnina velja za Av-
strijo, za celo leto
3 krome, za pol in četrt
leta razmerno; za Ogr-
sko 4 K 50 vin, za celo
leto, za Nemčijo stane
za celo leto 5 kron, za
Ameriko pa 6 kron;
v drugo inozemstvo se
naročnino z ozi-
rom na visokost pošti-
me. Naročnino je pla-
čati naprej. Posamezne
se, seprodati po 6 v.
Uredništvo in uprave-
ništvo se nahajata v
Ljubljani, gledališko po-
stopje št. 3.



Dopisi dobrodošli in se
sprejemajo zastonj, ali
rokopise se ne vrača.
Uredniški zaključek je
vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo
ni odgovorno. Cena
oznanil (inserter) je
za celo stran K 80, za
1/2 strani K 40, za 1/4
strani K 20, za 1/8
strani K 10, za 1/16
strani K 5, za 1/32
strani K 250, za 1/64
strani K 1. — Pri več-
kratnem oznanilu se
cena primerno zniža.

Štev. 26.

V Ptuj v nedeljo dne 30. junija 1912.

XIII. letnik.

Nameravani umor nadvojvo- de Jožef Ferdinanda. — Ka- toliški fajmošter najel mo- rilce.

Kako daleč dovede danes strasti sovražnike
kerja, dokazuje slučaj, ki se je ravnokar doi-
mal in ki dela pač velikansko razburjenje celo
meje naše države. Na nadvojvoda
Jožef Ferdinanda se je posku-
l atentat in le slučaju se je zahvaliti,
ni bil ta odlični član naše ce-
arske družine umorjen.

Pri alpski avtomobilski tekmi se je vozil
v lastnem avtomobilu nadvojvoda Jožef
Ferdinand. V bližini Ročinja na Goriškem
nameraval je morilec vreči bombo pod au-
tomobil in na ta način umoriti nad-
vojvoda. K sreči se je morilec v pijanosti
ne je bil pravočasno aretiran.

Moric se piše Anton Ipavec, po-
stavljen Colnar in je kočar, kateremu je pa že
malo delajo kmeto delo smrdelo in je mnogo
pijančeval. V pijanosti pa je k sreči tudi
govoril. In tako je zaupal nekemu
nameraval, da namerava napasti auto-
mobil št. 64, v katerem se vozi nad-
vojvoda Jožef Ferdinand. Znanec je stvar naprej
v oročniki so Ipavca takoj
arrestirali. To je bilo dne 19. t. m. Ipavec
bil aretacije pričakoval in je bil vsled tega
razburjen ter presenečen. Ko so ga orož-
niki aretirali, je takoj zaklical: „Pustite mene
v miru, ker sem nedolžen; primite raje
duhovec (duhovnika) na Srednjem,
da me je v to najel!“

Zandari so napravili potem hišno preiskavo
so našli pri Ipavcu mnogo razstre-
tega skrivnega. Razven dinamita so našli
tudi šrapnelo, kakor se jo rabi pri gorskih
bojih. Nadalje so našli žandarji celo vrsto
dokumentov, ki so se z nameravanim umorom pe-
tali. Odvedli so vsled tega Ipavca v preiskovalni
dom v Kanalu. V zaporu je Ipavec takoj
svoje priznal. Rekel je, da ga je nago-
voril v pokojeni katoliški duhov-
nik vikar na Srednjem v to de-
javje. Tudi iz pism je bilo razvidno, da je
vikar res v celo umorsko za-
delo zapleten. Sodnik je dal vsled tega
prejeto, da se tudi tega duhovnika are-
tirajo. Orožniki so ga prignali uklenjenega
v Kanalu. Ta duhovnik se piše Jožef Ka-
denaro. Bil je že dalje časa na sumu, da
je odhujal za Italijo. Zato so ga vojniki že
prejeto stražili in celo kadar je šel v
cerkev mašo brat, mu je sledil
vojak z nasajenim bajonetom. Baje
je ta duhovnik tudi udeležil v loma v
okroglo lovsko kompagnije, ki se
nahaja na Srednjem. Pri vlamu se je pokradlo
mного vojaško važnih tajnih dokumen-
tov. Pred par meseci se je poskusilo na
Srednjem zažgati poslopje, v katerem sta-
jejo naši vojniki; tudi tukaj se sodi, da je bil

fajmošter Kadenaro povzročil
poskušeni požig. Farovž na Srednjem je
bil pravo gnezdo protiavstrijske
hujskarije in gonje; tam so se vršili
veleizdajalski sestanki, katerih so
se celo laški oficirji udeležili. Na fajmoštrovem
domu pa se je končno tudi sklenil načrt, da
se umori nadvojvoda Jožef Fer-
dinand.

O župniku Kadenaro poročajo časniki, da
je za vse zmogel. Denar mu je bog. Zato je
prav lahko mogoče, da se je za denar Lahom
prodal. Bil je že obsojen zaradi krive prisege.
Ljudstvo se je pred župnikom in njegovimi so-
rodniki, ki so bili istotako nasilni, strašno balo.
Vsa Srednja se je tresla pred njim, a vsi so
bili v sreči prepričani, da je Kadenaro nevaren
zločinec. Vas Srednja leži na Goriškem ob reki
Idrija komaj par tisoč metrov od italijanske
meje.

Preiskava bode dognala, koliko so dose-
danja poročila dokazana. Že danes pa vidimo,
kako daleč zapelje politična strast gotove du-
hovnike. Podučljiv pa je celi dogodek tudi z ozi-
rom na naše razmerje z italijanskim sosedom.

SUKNA in modno blago za gospe in gospe
priporoča izvozna hiša 140
Prokop Skorkovsky in sin
v Humpolcu na Češkem.
Vzorci na zahtevo franco. Zelo zmerne
cene. Na željo hočem dati takoj izgotoviti gospodske obleke.

Politični pregled.

Delegacije. Ogrski državni zbor se je poslal
na počitnice i. s. do 17. septembra. Ta dan se
bodejo na Ogrskem delegacijske volitve vršile in
neposredno potem se vrši delegacija na Dunaju.
Istotako v jeseni se vrši še drugo zasedanje
delegacij, v katerem se bode skupni proračun
za l. 1913 sprejelo. Medtem delegacijskim zase-
danjem nahajal se bode cesar z dvorom v Bu-
dimpešti. Zasedanje bode sicer prav kratko.

Kje so oderuhi? Ako kmet za svoje pri-
delke primerno plačilo zahteva, takoj pridejo in
vpijejo, da je oderuh. Kaj pa velekapitalisti?
Ali teh nikdo ne vidi? Tako je n. pr. „Alpine-
Montan-družba“ v prvih štirih mesecih tega leta
napravila že 1.750.000 kron večji dobiček kakor
lansko leto v istem času. Ako bo tako naprej
šlo, znašal bode letos kapitalistovski dobiček te
družbe za 7 milijonev več kakor lansko leto!
To so številke. Koliko kmetov je treba, da na-
pravijo 7 milijonev dobička? . . .

Avstrijska trgovina in vojska. Vsled itali-
jansko-turške vojske je pričela tudi že sedaj
avstrijska trgovina trpeti. Tako smo imeli trgo-
vino v Tripolisu, ki nam je prinašala na leto
okroglo 2 milijona kron prometa in ki je zdaj
že skoraj popolnoma uničena. Italija podriva v
Tripolisu že zdaj vse druge trgovce in si hoče
deželo tudi v tem oziru popolnoma prisvojiti.
Tudi z laškim zasedanjem otoka Rhodos se je
naši trgovini škodovalo. Uvažali smo tja sladkor,
manufakturno blago, steklo, porcelan, papir, po-
hišstvo, vsega skupaj za kakih 400.000 K. Tudi
na ostalih otokih, kakor Chios, Samos in Myti-
lene ima Avstrija velike gospodarske interese.

Skupno izvažamo na te otoke 4 do 5 milijonov
frankov. Tako ima Avstrija od svojega „zvestega“
italijanskega zaveznika edino škodo.

Razredna loterija. Kakor znano, hoče vlada
malo loterijo odpraviti. Seveda ne grè to nakrat,
temveč le polagoma. Kot nadomestilo hoče ure-
sničiti naša skrbna vlada razredno loterijo, pri
kateri bi bilo dvakratno žrebanje, vsako s 5
razredi in z izdajo 80.000 srečk po 200 kron.
To žrebanje pričelo se bode brzkone že sredi
prihodnjega leta 1913. Kadar bode razredna lo-
terija državi najmanje 20 milijonov dobička pri-
nesla, bode vlada dosedanje malo loterijo po-
polnoma odpravila.

Poskušeni umor na kraljevega komisarja
Cuvaja v Zagrebu menda le ni samo izbruh
strasti posameznega mladeniča, ki se ne zna
premagati. Uradni list „Narodne novine“ pravi,
da je bil atentat posledica zaróte in da
se je zgodil tudi sporazumno z ljudmi, ki se
nahajajo izven hrvatske meje. Baje so nekateri
hrvatski študenti v Dalmaciji in Pragi, ja celo
v Gradcu in na Dunaju zapleteni v celo zadevo.
Prvemu temu umoru naj bi sledili še drugi. Na
ta način so fantastični mladeniči hoteli baje
uresničiti jugoslovensko državo na
republikanski podlagi, ki bi obstojala iz Srbije,
Boznije, Hercegovine, Hrvatske in Slavonije . . .
Tako poroča uradni list, na katerega poročila
se danes seveda ne more dosti dati. Preiskava
bode, kakor je vsaj upati, resnico dognala. Vse-
kakor pa je resnica, da je narodnjakarska po-
litika panslavistov, kakor jih imamo žalibog tudi
med slovenskimi prvaki, porodila mnogo nepre-
mišljenih idej, ki so glede na Avstrijo precej
podobni veleizdaji. Hujskarija v Ljubljani, v
Zagrebu in v Belgradu rodi prav žalostne po-
sledice!

Advokati štrajkajo v Milanu. Noben advo-
kat ne prihaja več k sodnijskim razpravam, do-
kler se advokatske želje ne uresničujejo. Sakrabort,
kaj ko bi tudi pri nas pričeli advokati štrajkati?

Dopisi.

Ptuj. Kadar pridemo v mesto, nadleguje
nas „dinstman“ z rudečimi cegelci, na katerih
se ponuja neki slovenski trgovec Mohorič. No,
to je pa res že žalostno, da ta možakar drugače
kšefta ne more delati, kakor s takimi cegelci.
Menda bode postal Mohorič zdaj nakrat kleri-
kalec, ker si je dal na tablo nekega škofa na-
malati! Ta bo pa že pomagal, ta namalani
škof! Nekaterim ljudem je pač vse prav,
da trosijo nezavednežem pesek v oči. Kšeft je
kšeft! Mohorič je menda za tisto, kar imenjemo
„prepričanje“, presneto malo. Brzkone se drži
on tistega načela: danes liberalce, jutri klerikalce,
v nedeljo pa makari „tajč.“ To je značajno,
kaj?! Bodemo videli, kako daleč pride moža-
kar po tej poti. . . .

Kmet iz okolice.

Spodnja Pulskava. Dne 1. julija se vrši v
Spodnji Pulskavi veliki živinski sejem.
Pričakovati je, da se bode mnogo prav lepe
živine prignalo. Opozarjamo tedaj kupce in
živinorejce na ta sejem!

Ormož. Glasom ministerialnega odloka od